

Regulering AM vanaf juli 2010 in Nederland

Frans Janssen
Paul Jellema
Loes den Nijs
Mario van Sabben
Bram de Hoop
Pieter de Vries

landbouw, natuur en
voedselveiligheid

20 april 2009

Nieuwe AM bestrijdingsrichtlijn voor AM

- Oude richtlijn 69/465/EEG uit 1969
- Nieuwe richtlijn 2007/33/EG van 11 juni 2007
 - Ingangsdatum 1 juli 2010
 - Poten 2010 volgens oude richtlijn: 600 ml bemonstering
 - Afzet 2010 volgens nieuwe richtlijn
 - Poten en teelt 2011 enz. volgens nieuwe richtlijn

Ministerie van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit

AM nieuw per 1 juli 2010
20 april 2009

1

Inhoud

- Veranderingen
- Impact
- Vervolg

Ministerie van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit

AM nieuw per 1 juli 2010
20 april 2009

2

Veranderingen

1. Andere opzet EU AM richtlijn
2. Twee bemonsteringsniveau's: 1500 ml en 600* ml
3. Ruimere afbakening van besmette terreinen
4. Minimale wachttermijn op besmet terrein: 3 jaar
5. Meer mogelijkheden voor teelt van aardappelen op besmetting
6. Afkeur pootgoed bij aantreffen AM cysten in de partij
7. Afsandseis voor gebruik farm saved seed
8. Survey d.m.v. grondonderzoek
9. Landen nemen uitkomsten resistentieonderzoek over
10. Versoepeling eisen voor veel overig uitgangsmateriaal

Ministerie van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit

AM nieuw per 1 juli 2010
20 april 2009

3

1. Andere opzet

- Nieuwe AM richtlijn veel gedetailleerder
- Toch nog ruimte voor landen voor eigen nationale invulling van 'perceel'
- Maar wel wetenschappelijke onderbouwing
- Met plicht tot melden aanpak aan Brussel
- En ruimte tot aanscherping van EU richtlijn
- Basale invulling met minimale impact

Ministerie van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit

AM nieuw per 1 juli 2010
20 april 2009

4

1. Andere opzet: "perceel"

Oud	Nieuw
AM onderzoeksverklaring	AM vrij perceel
Besmet verklaard terrein	AM besmet perceel
Te bemonsteren terrein	AM 600 / 1500 bemonsteringsperceel
Buffer	Afbakening(strook) AM besmet perceel
-	Veiligheidszone

Ministerie van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit

AM nieuw per 1 juli 2010
20 april 2009

5

2. Bemonstering: eisen

- 1500 ml standaardniveau
- Recht op 600 ml indien:
 - 6 jaar geen aardappelen = 1 op 7
 - Vorige uitslag geen levende en geen dode cysten
 - Vorige twee uitslagen geen levende cysten
 - Recht op 600 ml vervalt bij teelt consumptieaardappelen
- Bemonstering op besmet terrein:
 - Altijd 1500 ml
- Soortonderzoek verplicht

2. Bemonstering: kaders

- Oude onderzoeksverklaringen blijven geldig na 1 juli 2010
 - Uitslag 600 ml voor 1 juli 2010 telt als 1500 ml na 1 juli 2010
- Recht op bemonstering met 600* ml vanaf najaar 2010 aantonen
 - Voorafgaande aan de bemonstering*
- 600 ml op delen van percelen: AM bemonsteringsperceel
 - minimaal 1 – 5 ha* aaneengesloten op 600 ml

2. Bemonstering: aanpak

- Opties aantonen recht op 600 ml na 1 juli 2010 (eenmalige inhaalslag in voorbereiding*):
- Kopieën uitslagen en onderzoeksverklaringen
 - Kopieën uit eigen archief
 - Opvragen bij de NAK en/of AM laboratoria
 - Ook gebruik BRP aangiften pootgoedteelt mogelijk
- Teler dient aanvraag in voor recht op 600 ml
- Recht wordt op "officiële AM 600 ml kaart" vastgelegd
- NAK en BKD hanteren deze kaart bij de bemonstering

2. Bemonstering: voorbeelden

	Blok 1	Blok 2	Blok 3
2005	pootgoed vrij 1+ dC	pootgoed vrij 0 dC	pootgoed
2006			
2007			
2008	pootgoed 600 ml	pootgoed 600 ml	consumptie 600 ml
2009	600 ml	600 ml	600 ml
2010	600 ml	600 ml	1500 ml
2011	pootgoed	pootgoed	pootgoed

dC = dode cysten

2. Bemonstering: voorbeelden

	Blok 4	Blok 5	Blok 6
2005	600 ml	pootgoed besmet	pootgoed besmet
2006	600 ml	vrij 1+ dC	vrij 0+ dC
2007	600 ml		
2008	600 ml	pootgoed 600 ml	pootgoed 600 ml
2009	600 ml	600 ml	600 ml
2010	600 ml	1500 ml	600 ml
2011	pootgoed	pootgoed	pootgoed

dC = dode cysten

3. Afbakening van besmettingen

- AM besmet perceel afbakenen a.h.v.:
 - Deugdelijke statistische en wetenschappelijke principes
 - Biologie van het aardappelsystenaaltje
 - Bewerking van het veld, teeltsystematiek
- Toepassing haardenmodel PRI
 - AM komt op vooral in haarden voor
 - Onderzoek PRI op 40 zeer intensief bemonsterde percelen
 - Berekening: 95% zekerheid dat haard binnen afgebakende besmetting valt

3. Afbakening: aanpak

Strookbreedte bemonstering	Besmet verklaarde breedte*	Afbakening (m)*
7 - 11	43	16
22	50	14
33	57	12
44	66	11

3. Afbakening: aanpak

- Afbakening afhankelijk van breedte bemonsteringsstrook
 - Term "buffer" vervalt
- Geen overschrijding eigendomsgrenzen
- Besmetverklaring in volledige bewerkingsrichting
 - Voor lange percelen meerdere stroken achter elkaar
- Veiligheidszone tussen dicht bij elkaar gelegen besmettingen
- Bestaande besmetverklaringen blijven ongewijzigd

3. Afbakening: aanpak

- Besmetverklaring op veiligheidszone tussen twee besmettingen
- Voorkomen barcodes
 - Foutgevoelig
- Minimaal 27* meter vrij tussen twee besmettingen (na afbakening)
- Ook afstand tot oudere, geldende besmetting telt mee
- Veiligheidszone krijgt jaar oudste besmetting mee*

3. Afbakening: voorbeeld

- Een bemonsteringstrook 11 meter breed besmet
- Berekende haardgrootte 43* meter = breedte AM besmet terrein
- Afbakening 16 meter aan beide zijden van de bemonsteringsstrook

3. Afbakening: voorbeeld

- Een bemonsteringstrook 33 meter breed besmet
- Berekende haardgrootte 58* meter = breedte AM besmet terrein
- Afbakening 12 meter aan beide zijden van de bemonsteringsstrook

3. Afbakening: voorbeeld

- Drie aaneengesloten bemonsteringstroken 11 meter breed besmet
- Berekende haardgroottes 3 x 43* meter
- Afbakening 16 meter aan beide zijden van elke bemonsteringsstrook
- Afbakening AM besmet terrein 65 meter (16+11+11+11+16)

3. Afbakening: voorbeeld

- Meerdere bemonsteringstroken van 11 meter breed besmet:
 - vrij – besmet – vrij – besmet – vrij
- Overlap in berekende haardgrootte 43* meter
- Afbakening AM besmet terrein 65 meter (16+11+11+11+16)

3. Afbakening: voorbeeld

- Meerdere bemonsteringstroken van 11 meter breed besmet:
 - vrij – besmet – vrij – vrij – vrij – besmet
- Vrije ruimte tussen 2 besmettingen na toepassing afbakening m.b.v. berekende haardgroottes: 12 meter
- Toepassen norm minimaal 27* meter vrij tussen afgebakende besmettingen
- Afbakening AM besmet perceel: 98 meter (16+(6X11)+16)

4. Wachtermijn: eisen

- Wachtermijn bemonstering op besmet terrein:
 - 3 jaar met bestrijdingsmaatregel
 - 6 jaar zonder bestrijdingsmaatregel
- Wachtermijn tellen, kies de gunstigste:
 - Vanaf bemonstering, of
 - Vanaf laatste aardappelteelt
- Eenmalig recht op bemonstering op besmet terrein in eerste jaar na besmetverklaring vervalt
- Bestrijdingsmaatregelen blijven gelijk

4. Wachtermijn: voorbeelden

	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
2010	pootgoed besmet	pootgoed besmet	pootgoed besmet	pootgoed
2011		maatreg		
2012				besmet
2013		1500 ml	res. cons 1500 ml	res. cons
2014		pootgoed	1500 ml	
2015			1500 ml	1500 ml
2016	1500 ml		pootgoed	pootgoed
2017	pootgoed			

4. Wachtermijn: voorbeelden

	Blok 5	Blok 6	Blok 7	Blok 8
2010	pootgoed besmet	pootgoed besmet	pootgoed besmet	pootgoed besmet
2011	maatreg	maatreg		
2012				
2013	1500 ml/ besmet	1500 ml/ besmet	res. cons 1500 ml besmet	res. cons 1500 ml besmet
2014		res. cons	maatreg	
2015				
2016	1500 ml	1500 ml	1500 ml	res. ras 1500 ml
2017	pootgoed	pootgoed	pootgoed	

5. Teelt op besmet terrein: eisen

- Programma om populatie te onderdrukken
 - dalende populatieomvang op lange termijn voor alle aanwezige AM-soorten.
- Nu minimale vatbaarheid 7
- Minimaal RV afhankelijk van vruchtwisseling en andere maatregelen

5. RV in relatie tot vruchtwisseling

Teeltrotatie	Minimale Relatieve vatbaarheid (% / score) bij gelijkblijvende populatieomvang	Minimale Relatieve vatbaarheid (score) zonder aanvullende maatregelen voor afnemende populatieomvang
1 : 2	10 / 6	7
1 : 3	15 / 5	6
1 : 4	24 / 3	4
1 : 5	37 / 3	4

5. Uitwerking Management Programma

- Afwisseling hogere en lagere RV's mogelijk
- Te beoordelen in combinatie met andere maatregelen
- Bruikbaarheid Nemadecide
- Hoe communiceerbaar naar EU en handhaafbaar?
- Naamgeving?

6. Afkeur pootgoed bij aantreffen levende AM cysten in de partij

- Verlies pootgoedstatus bij zeefgrond of aanhangend grondonderzoek t.b.v. de export
- Afbakening af te keuren partij nog niet duidelijk*
- Ruimte voor spoelen of andere methode indien betrouwbaarheid wetenschappelijk wordt bewezen
 - Onderzoek PA

7. Beperkingen aan gebruik farm saved seed

- Betreft ATR en TBM
- Teelt en gebruik in een gebied
- Nederlandse aanpak:
 - Voor ATR bestaande 25 km eis
 - Voor TBM bestaande teeltgebied zetmeelaardappelen

8. Survey d.m.v. grondonderzoek

- Eis: survey op 0,5% van aardappelareaal excl. pootgoed
- Nu: helikoptersurvey
- Per 2010: grondbemonstering
 - Selectie percelen
 - Max. 3 ha*
 - Gegevens vergelijkbaar met andere EU landen

9. Landen nemen elkaars uitkomsten reistentieonderzoek over

- Nieuw systeem gaat uit van Relatieve Vatbaarheden
- Al ingevoerd
- Kostenbesparing voor veredelingsbedrijven
- Uitslagen uit alle landen echt even betrouwbaar?

10. Versoepeling eisen voor veel overig uitgangsmateriaal

- Verlichting eisen aan teelt van:
 - Plantmateriaal van sjalot, plantui, prei, bieten, kool, aardbei en asperge
 - Dahlia, Gladiool, Hyacint, Iris, Lelie, Narcis en Tulp
- Verlichting:
 - Onderzoeksverklaring, of
 - Teelt in gebieden of op percelen waar 12 jaar aantoonbaar geen aardappelen zijn geteeld, of
 - Praktisch vrij van grond afleveren

10. Versoepeling eisen voor veel overig uitgangsmateriaal

- Geen eisen aan de teelt van overige bloembollen en boomkwekerijproducten
- Voor export wel teelt op vrij bevonden perceel
 - Teelt binnen geografisch perceel geheel AM-vrij
- Verzwaring eisen aan "tracking & tracing"

Impact

Aantal besmetverklaringen in 2007/2008	1483
Oppervlakte besmet verklaard in 2008	1495 ha
Totaal besmetverklaringen vanaf 2004	8658
Oppervlakte besmet vanaf 2004	8942 ha
Resterend aantal besmetverklaringen	5250
Resterende oppervlakte besmet verklaard	circa 5000 ha

Impact

- Effect ruimere afbakening
 - 200% meer besmette oppervlakte / bemonstering
 - Exclusief effect veiligheidszone
- Effect 1500 ml
 - 50% meer besmette oppervlakte
- Effect langere duur maatregelen
 - ??????????
- Effect afkeur partijen waarin (levende) cysten worden aangetroffen

Vervolg

- Draagvlak bij andere EU landen verkrijgen
- Maatwerk binnen percelen: digitaal kaartmateriaal
- Besluitvorming afronden
- Informatiemateriaal verspreiden en voorlichtingsbijeenkomsten
- Overgangssituatie inregelen
 - Met name recht op 600 ml vanaf najaar 2010